

מדרש יונה:

ויהי דבר ה' אל יונה בן אמתי לאמור קום לך אל
נינודה. יתבר' וישחבת שמו של מלך מלכי המלכים הק"כה
שרחמיו מרובים על כל מעשיו שכשעה ששיגר יונ' אל נינוה להנבאות
עליה לא נודמן לו אלא כמד' רחמים כדי להודיע כוחו וגבורתו בים.
שנאמ' ויקם יונה לברוח תרשישה. משל למה הרבר רומה
למלך כשר ודם שמתה אשתו כשהיא מניקה וכיקש אשה מינק'
להניק את בנו כרי שלא יאכר. מה עשחה מניקחה של מלך הניחה
את בנו של מלך וברחה. כיון שראה המלך שברחה והניחה את
בנו כתב איגרת לחפשה ולחבש אותה בכית האסורין למקום שיש
בו נחשים ועקרבים. לימים עבר המלך על הבור שחבשה שם והיא
צועקת ובוכה למלך מן הבור. נהגלגלו רחמיו של המלך עליה והפקיד
לשלוחו להעלותה ולהחזירה. אף יונדה כיון שברח מפני הק"כה
הסגיר אותו בים במעי הדגה עד שצעק לפני הק"כה והוציאו. ולמה
ברח יונה שפעם ראשונה קודם לכן שלחו הק"כה להשיב את בני
ישראל ועמדו דבריו והשיב את נכול ישראל מלבא חמת עד ים
הערבה כדבר ה' אשר דבר ביד עבדו יונה בן אמיתי אשר מגזר
החפר. פעם שני' שלחו לירושלים להחריבה וכשעשו ישראל חשוכה
עשה הק"כה כרוב רחמיו וניהם על הרעה ולא החריבה והיו ישראל
קוראים אותו נביא שקר. פעם שלישית שלחו לנינוה דן יונה דין
בעצמו ואמר לא דין שישראל קורין אותי נביא שקר אא אף אומות
העולם קורין אותי נביא שקר. אלא אברח למקום שלא נאמר
שכבודו שם. בשמים נאמר על השמים כבודו. בארץ נאמר מלא כל

הארץ כבודו והרי אני כורח לים שלא נאמר כבודו שם. מה עשה רוצה לירד ליפן ולא מצא אניה לשם. ואות' אניה שירד בה יונה הביא הקב"ה עליה סער והחזיר' ליפן. כיון שראה יונה שמח בלבו. אמר עכשיו אני יודע שררכי ישר לפני הקב"ה. אמר להם ארד עמכם באניה. אמרו לו והלא אנו הולכים לתרשיש. אמר אבא עמכם תרשישה. ודרך כל האניות כשאדם יוצא מהם נתן שכרו. ויונה מרוב זריוות שרצונו לברוח נתן כל שכרו והקדים כשמתח לבו שנאמר ויתן שכרה וירד בה לבא עמהם תרשישה. אמר ר' יוחנן שנתן שכרה של הספינה כולה. ר' אומר שכרה של ספינה ארבעים אלפים דינרי דהבא. פרוש מהלך יום אחד בים סיער הקב"ה עליהם את הים כרוח סערה וכל האניות שבים עוכרות ושבות בשלום. שנאמ' והאניה חשבה להשכר ולא האחרות שבים. וכל כך למה כדי להודיע כחו וגבורתו של הקב"ה שהוא מושל בשמים וכארץ וכים ואין כל בריה יכולה להסתיר מפניו. ר' חנינא אומר משבעים אומות היו בספינה וכל אחד ואחד אלהיו בידו. אמרו נקרא כל אחד ואחד בשם אלהיו ולא הועילו מאומה. ויונה ירד בירכתיו הספינה ונרדם וישן כא אליו רב החובל אמר לו הרי אנו עומדים בין מיחה לחיי' ואתה ישן. מאיזה עם אתה. אמר עברי אנכי. אמר לו והלא שמענו שאלהי העבריים גדול הוא מכל האלהים. קום קרא אל אלהיך. אולי יעשה אלהים ככל נפלאותיו שעשה בים סוף. אמר להם יונתה כשכילי הצרה הזאת עליכם. שאוני והטילוני אל הים וישחוק הים מעליכם. שנאמר ויאמר להם שאוני והטילוני אל הים. רבי שמעון אומר לא קבלו עליהם האנשים להטיל את יונה לים. מה עשו נטלו הכלים שכאניה והשליכו אותם לים להקל מעליהן ולא הועילו. רצו לחתור ליבשה ולא יכלו שנאמר ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו. מה עשו נטלו את יונה ואמרו אלהי עולם אל נא נאבדה כנפש האיש הזה. שאין אני יודעים מה מעשיו של איש הזה. אלא הוא אומר בפיו כשכילי הצרה הזאת עליכם. הטילו אותו עד ארככותיו ועמד הים מזעפו. העלוהו אצלם והים הולך וסוער. הטילו אותו עד טיבורו והים עומד מזעפו. העלוהו אצלם והים הולך וסוער. עד שהטילו כולו. שנאמר וישאי את יונה ויטילוהו אל הים. באותה שעה זימן הקב"ה דג גדול לבלוע את יונה. ר' טרפון אומר ממונה היה הדג מששת

ימי בראשית. שנאמר וימן ה' דג לבלוע את יונה. נכנס להר
 פיו כאדם הנכנס לבית הכנסת גדולה. והיו שני עיניו של דג כשהי
 הלונות מאירות ליונה. ר' מאיר אומר מרגליות היתה הלונה במעין
 של דג ומאירה ליונה וראה כל מה שבימים ובהזמנות ועליו הכתוב
 יאמר אור זרוע לצדיק. אמר לו הדג אין אתה יודע שבא זמני
 לכנס בפיו של לוייתן. אמר לו הוליכני אצלו ואני מציל אותך ואת
 נפשי. מיד הוליכו אצלו. אמר יונה ללוייתן לוייתן הדע שבשבילך
 ידדתי לראות מקום מרוחק ולא עוד אלא שאני עתיד ליטול הכל
 בלשוונך ולהעלות אותך ולזכה אותך בסעוד' גדולה של צדיקי. ולא
 עוד אלא ראה בתחמושו של אברהם והבט לברוי. מיד ברח לוייתן
 לפני יונ' מהלך שני ימים. אמר יונה הרי הצלתוך מפי של לוייתן
 דראיני כל מה שיש בימים ובהזמנות. הראהו נהר גדול שמימי
 אוקיינוס יוצאים. שנאמ' ונהר יסוב בני. הראהו שבילי ים סוף
 שעברו ישראל בחוכו. שנאמר סוף חבוש לראשי. הראהו גיהנם.
 שנאמר והעל משחת חיי. הראהו היכל י"י. שנאמר לקצבי
 הרים ירדתי. מכאן אנו למידין שירושלים על שבעה הרים עומדת.
 הראהו אבן שתייה קבועה בתהום והראהו שם בני קרח שעומדים
 עליה ומתפללין. אמר לו הדג יונה הרי אתה נגד היכל ה' התפלל
 ואהה חענה. והיה יונה שלשה ימים במעי הדג ולא התפלל. אמר
 הקב"ה אני הרחבתי לו מקום במעי הדג כדי שלא יצטער והוא לא
 מתפלל לפני. אני מומין לו דגה מעוברת בשלש מאות וששים
 וחמש אלפים דגים קטנים כדי שיצטער ויהפלה לפני. שאני מהאווה
 להפילתן של צדיקים. באיחה שעה זימן לו הקב"ה דגה מעוכרת והלכה
 אצל הדג. אמרה הדגה לדג איש נביא שבמיעך שיגרני הקב"ה
 לבלועי. אם אתה פולטו מוטב ואם לאו אני בולעך עמו. אמר לה
 הדג לדגה מי יודע זה שאחה אמת אמרת. אמרה לוייתן יודע. הלכו
 שניהם אצל לוייתן. אמרה לו דגה ללוייתן מלך על כל דגי ימים אין
 אתה יודע ששיגרני הקב"ה אצל דג זה לבלוע הנביא שבמעי'.
 אמר לה הן. אמר לו דג ללוייתן אימתי. אמר לו בשלש שעור'
 אחרונות כשירד הקב"ה לצחק בי שמעתי כן. אמר לה לדגה לכי
 ובלוע את הנביא שבמעי הדג. פולטו הדג ובלעו אותו הדגה. כיון
 שנכנס לתוך מעיה הירד מצטער בצער גדול מחץ הטינוף ומחץ
 זוהמתה של דגה. מיד כיון לבו להפילה לפני הקב"ה. ויהפלה
 יונה אל י"י אלהיו ממעי הדגה. אמר לפניו רבונו של עולם

אנה אָךְ מרוחק ואנה מפניך אברח. אם אסק שמי' שם אתה ואציעה שאל הנך אשא כנפי שחר אשכונה באחרית ים גם שם ירך תחנני ותחאונני ימינך. שוב אמר לפניו. רבונו של עולם. אתה הוא מלך על כל ממלכות. אתה ארון מושל על כל רוזני תבל. כסאך שמי השמים והארץ הדום רגליך. מלכותך במרום וממשלתך בעומק. מעשה כל העולם לפניך גלויים. ותעלמות כל גבר לפניך פרושים. ררכי כל הארץ אתה חוקר. ומצעדי כל חי אתה בוחן. וכל רוי עולם ידועין לך. ולבכות אתה מבין. מחשבות כל אדם חשוכין לך. כל מסחרין גלויין לך. אין תעלומיה לפני כסא כבודך. ואין נסתר מנגד עיניך. כל רו ורו אתה כודר. כל דבר ודבר אתה סת. כל מקום אתה שם. עיניך צופות רעים וטובים. שנאמר עיני ה' צופות רעים וטובי. כבקשה ממך ענני מבטן שאל. והושיעני ממצולה. וחכא לפניך שועתי. ועשה מהרה בקשתי. שאהה כרחוק ושומע בקרוב. שנאמר בצר לי אקרא ה'. ועדיין לא נענה. שוב אמר לפניו רבונו של עולם נקראת מוריד ומעלה הרי ירדתי העליני. מטית ומחירה נקראת הרי הגיעה נפשי למות החייני. ולא נענה עד שיצא דבר זה מפיו אשר נדרתי להעלות את לוימן ולוכוח אותה בסעודה של צדיקים לפניך אשלם כיום חשועתי. שנאמר ואני בקול תודה אזבחה לך אשר נדרתי אשלמה. כאותה שעה נתגלגלו רחמיו של הקב"ה על יונה ואמר לרגה פלטי יונה ליבשה ופלטי חשע טאות וששים וחמשה פרסאות ליבשה שנאמר ויאמר ה' לרג. מלמד שוימן הקב"ה דג גדול מכולן לבלוע ליונה ולרגה. כיון שראו המלחים אוחן נפלאות שעשה הקב"ה עם יונה השליכו את אלהיהם בים. שנאמר משמרים הבלי שוא חסדם יעזובו. ועלו לירושלים ומלו בשר ערלהם. שנאמר ויראו האנשים יראה גדולה את ה' ויזכחו זבח הם לא זכחו אלא דם ברית מילה שהוא כדם זבח. ונדרו להביא איש את אשתו ואת בניו ואת כל אשר לו לאלהי יונה ונדרו ושלמו. ועליה' ועל שאר גירי הצדק נאמר יאמרו נא יראי ה' כל"ח. מיד נגלה עליו בית דין שנית. שנאמר ויהי דבר ה' אל יונה שנית לאמור. קום לך אל נינוה העיר הגדולה. שיגרו להתנבאות עליה ולהחזיר אנשי נינוה בתשובה. מיד עמד יונה והלך לנינוה בלב שלם. שנאמר ויחל יונה לבא בעיר מהלך יום אחד. ונינוה היתה עיר גדולה. מלמד שהיתה נינוה מהלך ארבע' פרסאות על ארבע' פרסאות והיו בה

שנים עשר שווקים וכל שוק ושוק היה בה שנים עשר אלף ריבוא בני אדם והיו בה שני רחובות וכל רחוב ורחוב היו בה שנים עשר מבואות וכל מבוי היה שנים עשר חצירות וכל חצר שנים עשר בתים וכל בית וכירה היו בה שנים עשר גיבורים וכל גיבור וגיבור היו לו שנים עשר בנים. והיה יונת עומד בשוק אחד ומכריו והיה קולו מהלך מ' פרסאות והיו שומעין קולו בכל שוק ושוק ורחוב ורחוב ובכל מבוי ומבוי בכל חצר וחצר בכל בית ובית ובכל שער ושער בעיר נינוה. והיו אנשי נינוה שוכרים את לבם ונהפכה דעתם עליהם וחזרו כלם כתשובה אחד אנשים ואחד נשי' אחד שרים ושרות ואחד בחורים ובתולות. שנאמר ויאמינו אנשי נינוה באלקי'. הגיע הדבר לאסנפר מלך נינוה ועמד מכסא מלכותו ונטל כתר מעל ראשו והניח על ראשו אפר ופשט בגדי ארגמן הניח בעפר לבושו ונתפלש בעפר. ואמר הוא וכל אנשי ביתו וכל שריו ועבדיו וכל גדולי המלכות להתענות הם וכל אנשי בתיהם שלשה ימים ושלשה לילות וכל יושבי עיר נינוה. והכרוז היה יוצא לפני המלך שלשה ימים ושלשה לילות אל תאכלו ולא תשתו כל משהה ויתכסו בשקים ויהפלו באפר ויהפלו בכבי לפני הקב"ה בכל שוק ושוק בכל רחוב ורחוב בכל בית ובית בכל שער ושער שבעיר נינוה. הגביהו יונקי שרים שלהם כלפי מעל' ואמרו לפני הקב"ה בכבי גדול עשה בשביל אילו שלא חטאו ואולי ירחם הקב"ה עלינו ולא יאכזר אותנו מכעסו. אמר ר' שמעון בן חלפתא חשוב' של רמאות עשו אנשי נינוה. מה עשו העמידו עגלים מכפני' ואימותם מכחוש' סייחים מכפני' ואימותם מכחוש' והיו אילו גועין מכפני' ואילו מכחוש'. אמרו לפני הקב"ה אם אין אתה מרחם עלינו אין אנו מרחמי' על אילו. אמר ר' אחא בערביא עבדן כן שנא' מה נאנחה בהמה נכוכו עררי בקר. כתי' ויקראו אל אלקים בחזקה. אמר ר' שמעון בן חלפתא חציפא נצח לבישא וכ"ש לטובתו של עול'. מיד כל בני העיר עשו כדבר המלך ויהפלו בכבי ובמר נפש ובדמעות לפני הקב"ה. כיום השלישי שבו מדרכם הרעה. שנאמר וישובו איש מדרכו הרעה. כיצד ישובו אפילו מציאה שמצאו בשדות ובכרמים בשוקים וברחובות החזירו לבעלים. ובכל בית ובית שהיו עשרה לכנים מן הגול ואפי' כפלטין של מלך שהיו דמיו יקרים עד אין חקר שוכרים כולם והחזירם לבעליהן. וכל נן ונן וכל כרם וכרם שהיו בה שתי גפנים או שני אילנות מן הגול

עקר' והחזירו לבעליהן. שתי כריכות אחת של שתי ואחת של ערב שגולה אשה קרעו כל הנגר וכרכו שתי כריכות אחת של שתי ואחת של ערב והחזירם לבעליהן. כיצד שבו מרכס הרעה מלמד שכל אחד ואחד היה עושה משפט וצדקה וכל מי שהי' בידו עבירה הלך ומחזרה ונוכר בחזרה ומקבל עליו דין שמים. אם לסקילה סקילה אם לשריפה שריפה אם להריגה הריגה אם לחניקה חניקה עד שזכו לחיי העולם הבא. אפי' אם מכר אדם לתבירו בית חריבה ועמד לבנות' ומצא בה מטמון של כסף וזהב מה היה עושה היה קורא לאוחו האיש שמכר לו את הבית חריבה ואומר מטמון שמצאתי בתוך החורבה זו היא שלך משיב המוכר ואומר ללוקח אני כשמכרתי רב' החריבה כל אשר נחוי' מכרתי לך ועכשיו מטמונית הללו שלך. אם לא היו רוצים ליטול לא המוכר ולא הלוקח הלכו שניהם אצל הדיין אמר לוקח לדיין אדוני כשלקחתי חורבה זו מן האי' היה לא לקחתיה אלא חורב' בלבד וכשחפשתי בה מצאתי בה אכני' טוב' ומרגליו' ועתה יטול ממני ולא יעזב אצלי כי בשביל הגזל' הקב"ה מחריב את העולם שנאמר כי מלאה הארץ חמס מפניהם. אמר לו מוכר לדיין אני כשמכרתי לו חורבה זו מכרתי לו היא וכל אשר מה שבחוכה כשם שאחה בורח מן הגזל כך אני בורח מן הגזל שכל מי שגזל מתבירו אפי' שוה פרוטה כאילו נוטל נשמתו ממנו שנאמר כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח. מה עשה הדיין ביקש שטר של אוחו חורבה הלך במנין עד ארכעה דורות ומצא יורש לאותו איש שהטמין אותה והחזירו לבעליו על אוחו נאמר אמת מארץ הצמח וצדק משמים נשקף. כיון שראה הקב"ה באנשי ניניה מעשיהם הטובים קרע את גזר דינם. וירא אל קי' את מעשיהם. אמר ר' יצחק ארכעה דברים מקרע' גזר דינו של אדם צעקה. צדקה. שינוי השם. ושינוי מעשה. צעקה דכתי' ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם ויציאם. צדקה דכתיב וצדקה חציל ממות. שינוי השם דכתיב ויאמר ה' אל אברהם שרי אשתך וגומ'. שינוי מעשה דכתי' וירא אל קים את מעשיהם. ויש אומרים אף שינוי מקום שנאמר ויאמר ה' אל אברהם לך והרר ואעשך לגוי גדול. ואידך הוא זכותא דארעא דישאל הוא דקא גרים. שנו רבותינו סדר העניות כיצד מוציאין התיבה לרחובה של עיר ונותנין אפר מקלה על גבי תיבה וכראש הנשיא וכראש אב בית דין וכל אחד ואחד נוטל ונותן בראשו וזקן שבהם אומר לפניהם

דברים כבושים אחינו לא שק ולא תענית גורמים אלא חשוכה ומעשים טובים גורמים. שנא' וירא אלהים את מעשיהם כי שבו מדרכ'. ואמר ויתכסו שקים האד' והבה מ'. מאי עכיד אסרו הבהמות לחוד והוולדות לחוד. אסרו לפניו רבנו של עולם אם אין אחר מרחם עלינו וכו' כדאמרינן לעיל. ויקראו אל אלקים בחזקת מאי אסרו. אמר שמואל אמרו לפניו רבנו של עולם עלוב ושאינו עלוב צדיק ורשע מי נדחה מפני מי. וישוכו מדרכם הרעה ומן התמס. אמר שמואל אפי' גול מריש וכנאו בכירה מקעקע הכירה ומחזיר מריש לבעליו. ופליגא דר' יוחנן דאמ' ר"י מה שהיה בכף יריה' החזירו בשירה חיכה ומגדל לא החזירו. כיון שראה הקב"ה באנשי נינוה ששבו מדרכם נח מכעסו ועמד מכסא דין וישב על כסא רחמים ונחרצה ואמר סלחתי. מיד נפל יונה על פניו ואמר רבש"ע יודע אני שחטאתי לפניך מחול לעוני שכרחת לי אם שלא ידעתי כח גבורהיך ועכשיו ידעתי. שנא' כי אתה אל רחום וחנון. אמר לו הקב"ה אתה חסת על כבודי וברחת מלפני לים אף אני חסתי על כבודך והצלתיך מבטן שאול. ומרוב חמה שהידי במעי הדגה נשרף גדרו ומעילו ושערותיו וחבוכין ויתושין ונמלים ופרעושוין שרויין עליו ומצערין אותו עד שבקש נפשו למות. שנאמר וישאל את נפשו למות. מכאן אמרו כל שאפשר לו לבקש רחמים על חבירו או להחזירו בהשוב' ואינו מחזירו בא לדי צער. מה עשה הקב"ה העל' קיקיון על ראש יונה בלילה ובשחריר' עלו עליו ער"ה עלין וכל עלה ועלה ארכעה זרת וטפת. ארכעה אנשי' יכולין לישב בצילו תחת הקיקיון לכבוש את השמש. וימן הקב"ה חולערה והכה את הקיקיון ויבש ומת. וחבוכין ויתושין שרויין עליו ומצערים אותו מכל צדדים עד שבקש נפשו למות. באותה שעה זלגו עיניו דמעות כמטר לפני הקב"ה ואמר לו יונה מפני מה אתה בוכה יש לך צער על זה שלא גרלתו לא הכנסת בחוכו ובל ולא השקית בו מים לילה אחת היר. ולילה אחת יבש. כך חסרו עליו. ואני לא אחוס על נינוה העיר הגדולה. באותה שעה נפל על פניו ואמר הנהג עולמך כמדת רחמים דכתיב לה' אלקינו הרחמים והסליחות: ויאמר ה' לרג'*) וזי באיזה מקום אמר ליה. אלא בשעה

*) מחאן עד סוף המדרש כעתק מזוהר פ' ויקבל חלק ב' דף ק"ז.ת.

שברא הקב"ה את העולם כשבעה ימי בראשית ביום החמישי ברא דג הים וצוה שיהא חד דג מוזמן לבלוע ליונה ויהיה כמעין שלשה ימים ושלש לילות ואח"כ ישליכהו לחוץ. ולא זה בלבד אלא כל מה שברא הקב"ה כמעש' בראשית ככולן התנה עמהם כתנאי. ביום הראשון ברא שמים והתנה עמהם שיעלה אליהו השמימה בין הסערה וכן הוה דכתיב ויעל אליהו בסערה השמימה. בהווא יומא התנה עמהן דיחשיך לשמשא כמצרו' דכתיב ויהי חושך אפילה בכל ארץ מצרים ג' ימים. ביום השני ברא רקיע שיהיה מבדיל בין מים למים כדכתיב ויאמר אלקים יהי רקיע בחוך המים ויהי מבדיל בין מים והתנה הקב"ה עמהן שיהיו מבדילין בין טמאה לטהרה לטהר בהן וכן הוה. ביום השלישי הוציא האדמה מבין המי' ואסף המים למקום אחד וקרא להם ימים והתנה עם הים שיעבור ישראל מהוכו ליבשה ולטבוע את המצריי' וכן הוה דכתיב וישב הים לפניו בקר לאיתנו אל תקרי לאיתנו אלא לתנאי כמה שהתנה הקב"ה כמעש' בראש' ועוד התנה לארץ שחפחה את פיה במחלוק' קרח ותבלע לקרח וכן הוה דכתיב וחפחה הארץ ארץ פיה ותבלע אותם ואת קרח. ביום הרביעי ברא השמש והירח דכתיב יהי מארת ברקיע השמי' והתנה עם השמש שיהיה עומדת כאמצע השמים בימי יהושע דכתיב ויעמוד דהשם' בחצי השמים התנה עם הכנכי' שילחמו עם סיסר' דכתי' הכנכי' ממסילות' נלחמו עם סיסרא. ביום החמישי ברא דג הים ועוף השמים התנה בעופות למיזן עורבים לאליהו בזמן שעצר השמים ולא היה מטר דכתי' ואת העורבי' צייתי לכלכלך שם צייתי כבר מששת ימי בראשית והתנה עם דג הים לבלוע חד דג ליונה ולהשליכהו ליבשה. ביום הששי ברא את האדם והתנה עמו דנפיק מיניה האשה שחנן מוון לאיהו דכתיב הנה צייתי שם אשה לכלכלך הנה צייתי מששת ימי בראשית. וכן כל דבר ודבר שיחדש בעול' הקב"ה מצוה הדבר ההוא מששת ימי בראשית אף הכא ויאמר ה' לרג ויאמר מששת ימי בראשית:

יונה שירד לספינה זו הנשמה של אדם שירדה בעולם הזה להיורט בגוף של אדם הנמשל לספינה. ולמה מקרי הנשמה יונה על דרך הפסוק לא תוננו איש את עמיתו. וכל זה גורם השוחפות שיש לה עם הגוף. והאד' הולך בעולם הזה כספינה בלב הים הגדול שחישב להישבר כדכתיב והאניה חשבה להשבר. כן האדם בעולם הזה שחטא וחשב כלכבו שלא יהיה לו שום מכשול מעון זו

הקב"ה מטיל רוח סערה חזקה ומוזכר לו העון והחטא שעשה ושולח לו יסורין ופורעניות כמו הסערה. וזהו הסערה לספינ' שהוא האדם שמוזכר לו העון והביא לו היסורין והפורענות. וכיון שנחפס ביסורין אף על פי כן הנשמה עומדת במרדה ולא חוזרת בתשובה. מדה כתיב ויקרב אליו רב החובל מי הוא רב החובל זהו יצר טוב שהוא מנהיג הכל. ויאמר לו מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך לא שעת כושר הוא לישן שמעלה לך דין על כל מדה שעשית בעולם הזה חזור כך הסתכל בדברים האילו, ושוב למרד. ומה מלא כחך ועסקיך בעולם הזה שעשית ומודה לפני ארון העולם. ומאין חבא הסתכל מאין באת מטיפה סרוחה ולא חתגאה. ומה ארצך הסתכל מן העפר אתה בא ואל העפר אתה חשוב. ואי מזה עם אתה הסתכל אם זכות אבות מנין עליך. כיון רסלקין ליה לדינא. והסערה שהיא היסורין והפורעניות הם לפני הקב"ה למידון כרה את האדם. כההיא שעה באו הכ"ד הגדול יש מהם שמוכיח את האדם ויש מהם שמחייבין את האדם ואם לא זכה האדם מה כתיב ביה ויחתרו האנשים לבא ליבשה ולא יכלו. משחדלין המזכים את האדם להביא לעה"ב ולא יכלו. מ"ט כי היום הולך וסוער עליהם גזירת הדין שחטא האדם לפני הקב"ה עומדת עליו לחיובו. ובההוא שעה יורדין ג' שלוחים חד דכתב כל זכותיה וכל חוביה שעשה בעולם הזה. ואחר שעשה החשבון כמה ימיו. ואחר שהיה הולך כשהידיה במעי אמו. וישאו. כיון שנושאי את האדם מביתו לכירח הקברות מכריזין עליו אם זכאי הוא מכריזין עליו חנו יקר לדיוקנא של מלך יבוא שלום ינחו על משכבותם הולך נכחו. מנא ליה דכתיב והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספק. ואם חייב הוא מכריזין עליו ואומריין ווי לפלוני טוב לו שלא נכרא משנכרא. מה כתיב כחריה ויטלהו אל הים ויעמד הים מזעפו. כיון שנכנס לבית הקברות שהוא מקום הדין הסערה שהם היסורין עומדין מועפו ורג שבלע הוא הקבר. מה כתיב ויהי יונה במעי הדג. מעי הדג הוא השאול מנ"ל דכתיב מבטן שאול שועתיו. ויונה במעי הדג היה זקרי ליה בטן שאול. שלשה ימים ושלושה ילוח. אילו שלשה ימים שהאדם בקבר ונחבקעו מעיו. לאחר שלשה ימים ההוא טנופא מתהפך על אפיו ואומר לו טול מה שנחת בי. אכלת ושחת ולא נחת לעניים וכל ימיד הוון כחנין וכמועדים. עניים הוון רעבים שלא אכלו עמך. קח מה שנחת בי זהו דכתיב

וזריתי פרש על פניכם. לאחר שלשה ימים להלאה דן הקדוש ברוך הוא את האדם מה שחטא בעיניו ובידיו וברגליו עד שלשים יום כל שלשים ימים האילו נידון הנשמה והגוף ביחד. ובשכיל כך לא סלקת הנשמה לרקיע והיא בארעא ולא סלקת למקום שחצבה משם כאשר שיושבת כד מ'חוי' כל ימי טומאתה לאחר שלשים יום הנשמה סליק לרקיע וגוף אחבלי בארעא עד ההוא זמנא דכתיב דיקיצו ורננו שיכני עפר כי מל' אורות טלך וארץ רפאים הפיל. ואימתי יהיו בזמן שיעבור מלאך המות מן העולם דכתיב בלע המות לנצח כיון דבלע המות לנצח לאחר כך ומחה י"י דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ. ויאמר ה' לרג' ויקרא את יונה אל היבשה. כיון שיקיצו שוכני עפר כל הקברים יקראו את המתים שבהם היינו הוא דכתיב וארץ רפאים הפיל מאי הפיל דיקרא לון לחוי' מבי קברי. רפאים מהו רפאים שיקבלו הרפואה ויחיו ככראשונה וידבקו עצם בעצם. והא כתיב רפאים כל יקומו. אלא ודאי כולי עלמא ידבקו עצם בעצם ויחיו ככראשונה בבית הקברות. אבל מקצת מהם יקומו ומקצת מהם לא יקומו ועל זה כתיב רפאים כל יקומו וטוב חלקיהון של ישראל דכתיב כהו נבלתי יקומו:

הם ונשלם מדרש יונה: